

Kādas ir likumisko mantinieku šķiras? Brālis – otrā šķira, māsīca – ceturtnā.

Autors: Ilze Līvmane

Nomira mans vīrs. Kopīgu bērnu mums nav, un arī viņam citu bērnu nebija. Taču vīram ir brālis un māsīca. Jau pirms mūsu laulībām vīram piederēja māja ar zemi, ko mēs abi kopām. Laulības līguma mums nebija, arī testamentu viņš nerakstīja. Vai vīra brālis un māsīca var pretendēt uz mantojumu? *Inta, Jēkabpils novadā*

Saskaņā ar Civillikumu likumiskie mantinieki ir laulātais, radinieki un adoptētie. Atbilstīgi vispārējām normām, ja mirušajam laulātajam nepaliek ne lejupejie (bērni, mazbērni utt.), ne adoptētie, pārdzīvojušais laulātais var saņemt pusi no mantojuma un vēl mājas (dzīvokļa) iekārtu. Otru pusi mantojuma saņem mirušā radinieki. Tikai gadījumā, ja mirušajam laulātajam nepaliek ne lejupejie, ne adoptētie, ne augšupējie (vecāki, vecvecāki utt.), ne brāļi vai māsas vai viņu bērni, visu mantojumu saņem pārdzīvojušais laulātais.

Atgādinām, ka mantojuma atstājēja radinieki manto pēc attiecīgas kārtas, kas daļēji pamatota ar radniecības veidu un daļēji ar tās pakāpi.

Zemākas šķiras mantinieks nemanto, kamēr ir dzīvs kāds augstākas šķiras mantinieks.

Tātad māsīca uz mantojumu pretendēt nevar, jo viņa ir tikai ceturtnā šķiras mantiniece un dzīvs ir vīra brālis – otrās šķiras mantinieks. Tā kā īpašums jūsu vīram piederēja jau pirms laulībām, tas neietilpst laulāto kopmantā un jums nav tiesību uz pārdzīvojušā laulātā daļu no šā īpašuma. Ja tas būtu bijis kopīpašums, jūs saņemtu pusi no šā īpašuma, bet otra puse būtu jādala ar vīra brāli. Tagad mantojums (māja un zeme) tiks sadalīts vienādās daļās starp jums un vīra brāli.

Mantošanas kārtības ziņā izšķir četras likumisko mantinieku šķiras:

pirmā šķira – visi mantojuma atstājēja lejupejie mantinieki (bērni, mazbērni utt.);

otrā šķira – mantojuma atstājēja tuvākie augšupējie mantinieki (vecāki, vecvecāki utt.), kā arī īstie brāļi un māsas (tas nozīmē, ka bērniem ir kopīgi abi vecāki), pirms viņa mirušo īsto brāļu un māsu bērni;

trešā šķira – mantojuma atstājēja pusbrāļi un pusmāsas (tas nozīmē, ka kopīgs ir viens vecāks), pirms viņa mirušo pusbrāļu un pusmāsu bērni;

ceturtnā šķira – pēc pakāpes tuvākie sānu radinieki (brālēni, māsīcas, tēva un mātes brāļi, māsas), neizšķirot pilnīgo radniecību no nepilnīgās (piemēram, māsas un pusmāsas mazbērniem būs vienādas tiesības mantot šajā šķirā).

Konsultējusi juriste Kristīne Krēslīņa